

Nr 1221

Av fru Hörnlund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 70, med förslag till lag om ändring i kommunal-skattelagen (1928: 370), m. m.

I prop. 1970:70 framläggs förslag om en skattereform som utgör ett steg mot genomförandet av individuell beskattning. Ett mycket betydelsefullt inslag i den föreslagna reformen är att alla inkomsttagare beskattas efter en gemensam skatteskala, att alla inkomsttagare får ett lika grundavdrag vid kommunal och statlig taxering upp till 30 000 kronors taxerad inkomst och att grundavdraget trappas av för att helt försvinna i högre inkomstlägen, vilket också betyder att skattelättnader uppkommer i låg- och medelinkomstlägen. Att skattereformen kommer att innebära en betydande omfördelning till förmån för de lågavlönade och ett avsevärt steg mot ökad jämlikhet mellan könen kan inte bestridas, och det är med tillfredsställelse vi noterar att skattereformen koordinerats med andra reformer, t. ex. höjda barnbidrag, höjning och förlängning av bidragsförskotten m. m. Av alldeles särskild vikt anser vi det vara att det också sker en kraftig uppräknings av statsbidragen för driften av barnstugor, vilket helt ansluter till barnfamiljernas önskemål om utbyggnad av barntillsynen i syfte att ge båda makarna i familjerna möjligheter att förvärvsarbete.

Under årens lopp har det pågått en livlig diskussion om möjligheterna att genomföra individuell beskattning. Det har då ofta anförts att en stor andel av familjerna med en inkomsttagare återfinns i låginkomstgrupperna, att många och framför allt äldre kvinnor saknar utbildning eller arbetsmöjligheter, att barntillsynen inte är så väl utbyggd att den möjliggör för de kvinnor som vill att välja förvärvsarbete o. s. v. Det har således ansetts rimligt och rättvist att i ett övergångsskede skydda vissa familjer för skatteskärpningar, och det har stått klart att det i första hand gällt att skydda barnfamiljer och familjer i lägre inkomstlägen från de standardförsämringar ett genomförande av individuell beskattning eventuellt skulle kunna innebära. Det förslag som nu framlagts tar också hänsyn till dessa familjer, och genom omkonstruktion av skalan, införandet av grundavdrag och avdrag på slutskatten skyddas i huvudsak familjer med en förvärvsarbetande från skatteskärpningar upp i relativt höga inkomstlägen. Vi har heller ingenting att invända emot införandet av ett avdrag om 1 800 kr. på slutskatten, eftersom det får en gynnsam effekt för familjer i låginkomstlägen i motsats till de dubbla ortsavdragen som ju har en degressiv effekt och

således gynnar familjer i höga inkomstlägen. Vi kan dock inte bortse från att det extra skatteavdraget på slutskatten kan få relativt ogynnsamma effekter i familjer med två förvärvsarbetande när den ena inkomsttagaren har en mycket låg inkomst; detta genom att reduktionsrätten kommer att upphöra redan vid en taxerad inkomst på 4 500 kr. I konsekvens med den snabba reduktionen av det extra skatteavdraget vid den andra makens inträde i arbetsmarknaden och med hänvisning till de kriterier som anförts för ett bibehållande av ett visst »hemmamakestöd» vid beskattningen anser vi det orimligt att också familjer med en hemarbetande vuxen i mycket höga inkomstlägen skall kunna tillgodogöra sig ett extra avdrag på slutskatten. Vi anser därför att det bör ske en reduktion av det extra avdraget på slutskatten i familjer i högre inkomstlägen. Denna reduktion bör sätta in när grundavdraget är avtrappat, d. v. s. vid en taxerad inkomst på 52 500 kr. och ske enligt samma regler som för grundavdraget, d. v. s. med en femtedel av den del av inkomsten som överstiger 52 500 kr. Denna reduktion innebär att det extra avdraget på slutskatten skulle vara helt borta vid en taxerad inkomst på 61 500 kr. Reduktionsregeln bör också gälla för ensamstående med barn i dessa inkomstlägen. Innebörden av en sådan reform blir att gifta, ensamstående och ensamstående med barn i högre inkomstlägen jämställs i skattehänseende. Ett starkt skäl för ett genomförande av ett förslag med reducering av avdraget på slutskatten är att det i de inkomstlägen som drabbas knappast längre är motiverat att samhället träder in med ett stöd för att möjliggöra för någon av parterna att stanna i hemmet. Det bör vara vars och ens privatsak om så sker.

Av det anförda framgår att vi helt accepterar att en övergång till individuell beskattning bör ske etappvis och att det skyddsmoment som införandet av ett avdrag på slutskatten utgör är fullt acceptabelt i de lägre inkomstskikten och i ett övergångsskede. Det framgår dock inte av propositionen om den nu föreslagna skattereformen i vad den avser övergång till individuell beskattning avser att utgöra en övergångslagstiftning. Där emot framhöll familjeskatteberedningen att det av beredningen förordade alternativet var »avsett som ett första steg mot en helt individuell beskattning och att de kvarstående momenten av sambeskattnings torde på ett förhållandevis enkelt sätt kunna avvecklas genom särskilda beslut av statsmakterna då tidpunkten anses lämplig». Vi anser i likhet med familjeskatteberedningen att det i framtiden bör ske en fullständig övergång till individuell beskattning. Tidpunkten för en sådan övergång blir givetvis avhängig av de reformer som sker i syfte att underlätta för allt fler att gå ut i arbetsmarknaden eller att genom familjepolitiskt stöd stanna i hemmet förutsatt att de har barn. Målsättningen bör vara en helt genomförd individuell beskattning och att det moment av sambeskattnings som avdraget på slutskatten innebär på sikt bör avvecklas. I syfte att underlätta en sådan övergång till individuell beskattning bör kraftfulla arbetsmarknads-

lokaliserings- och utbildningspolitiska medel sättas in liksom ytterligare utbyggnad av barntillsynen och det familjepolitiska stödet.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

a) att riksdagen måtte besluta om avtrappning av avdrag på slutskatten med början vid den inkomstgräns när grundavdraget är borta och i enlighet med de reduktionsregler som i övrigt gäller för grundavdrag.

b) bevillningsutskottet utarbetar erforderlig lagtext.

Stockholm den 1 april 1970

Gördis Hörnlund (s)

Anita Gradin (s)

Birgitta Dahl (s)

Doris Håvik (s)

Bernt Ekvall (s)

Viola Sandell (s)

Oskar Lindkvist (s)

Gertrud Sigurdsen (s)

Lars-Ingvar Sörenson (s)